

Od **25** LAT
z maturzystami

SZKOŁA, MATURA, STUDIA, ŻYCIE — ZNAJDŹ POMYSŁ NA SIEBIE!

Cogito®

Miesięcznik dla uczniów
szkół ponadpodstawowych

Nowa szkoła,
nowi ludzie,
nowe wyzwania
– jak przetrwać
wrzesień?

ZOSIA
KIERNER:
**My, dziewczyny,
mamy plan!
Chcemy sięgnąć
po wszystko!**

**ZOSTAĆ
czy WYJECHAĆ?**
Studia za granicą

**Do szkoły
i na maturę:**

Lektura „Antygona”

Zadania z ustnej
– język polski

Literatura
współczesna

Arkusz z matematyki

**Newsy o nowych
kierunkach i rekrutacji**

Cogito
MIESIĘCZNIK

Nr 9 (543)
WRZESIEŃ 2019
cena 9,90 zł
(w tym 5% VAT)

ISSN 1231-160X

indeks 324736

9 771231 160900

Pismo specjalistyczne,
nakład: 15 000 egzemplarzy

Od redakcji:

Nowy rok szkolny, nowe sytuacje, nowi ludzie, nowe doświadczenia. I wyzwanie: by tym razem było inaczej. Fajniej, lepiej, ciekawiej. To się samo nie stanie, ale jak zapewnia Klaudia Pingot, znana trenerka rozwoju osobistego, jeśli postaramy się myśleć inaczej, to przestaniemy działać utartymi schematami.

„Świat można zmieniać w każdym wieku!” – mówi Zofia Kierner, szesnastolatka, która założyła fundację Girls Future Ready, by wspierać dziewczyny z Polski. Patrzymy więc na świat, tak jak ona, myśląc nie tylko o sobie, ale o szerszej perspektywie, środowisku, zdrowym powietrzu czy jedzeniu, prawach i uczuciach innych.

Zapraszamy do czytania

Ola Sienko

W tym numerze:

TWOJE ŻYCIE I ROZMOWY

4 Informator

6 Głos młodych: Zosia Kierner – „Dziewczyny z Polski mają najtrudniej”

10 Na temat: Nowe wyzwanie – żeby było inaczej!

12 Pomysł na siebie: Matematyk w świecie musicali

14 Myślę, więc...: Jak przetrwać w nowej szkole?

TWOJE EMOCJE I INSPIRACJE

16 Strefa psyche: Mam mętlik w mojej małej głowie...

18 Kurs na kompetencje: Jak czytać szybciej?

20 Promujemy talent: Chcę być aktorem

22 Inspiracje: Jakub Radziejowski: „Pomagam spełniać marzenia”

TWOJA PRZYSZŁOŚĆ

25 Na topie: Co pojawiło się nowego w technologii?

26 Studia news

28 Raport: Rekrutacja na studia – gdzie był tłum?

30 Twoje studia: Japonistyka

34 Indeks za granicą: Zostać czy wyjechać?

36 Kultura: Książka, muza, film

38 Czas na debiut

TWOJA SZKOŁA I MATURA

40 Sztuka pod lupą: „Autoportret” Tamary Łempickiej

42 Lektura dla klas I: „Antyгона” Sofoklesa

48 Pułapki maturalne: Jak „naprawić” rozprawkę?

52 Współczesność na maturze: Co mówi „Przesłanie Pana Cogito”?

54 Praca domowa: Analiza wiersza Herberta

56 Matura ustna: Motyw pracy i dworu w literaturze polskiej

60 Matematyka: Arkusz egzaminacyjny

6 Świat można zmieniać w każdym wieku!

Młode kobiety pełne pomysłów i pasji powinny mieć na to szansę – mówi Zofia Kierner, pomysłodawczyni fundacji Girls Future Ready.

14 Jak przeżyć w liceum i technikum?

Co mówią ci, którzy pierwszy rok mają za sobą?

Cogito

REDAKTOR NACZELNA
Ola Siewko

WSPÓŁPRACOWNICY:
Monika Bartnik, Andrzej Gałązka, Dominika Gnacek, Ludwik Janion, Ewa Nowak, Krzysztof Nowak, Dorota Nosowska

PROJEKT LAYOUTU I SKŁAD:
MAK

PROJEKT OKŁADKI:
Dorota Domagała / Ilustradorka

STUDIO DTP:
Remigiusz Cichocki (kierownik)

ADRES REDAKCJI:
e-mail: cogito@cogito.com.pl
ul. Zagójska 7 lokal 5
04-160 Warszawa

BIURO REKLAMY:
Magdalena Głogowska (dyrektor)
magda@cogito.com.pl, tel. 510 273 659
Beata Fluder-Loth
tel. 502 535 962, beata@cogito.com.pl

KOLPORTAŻ:
Marcin Brona, kolportaz@cogito.com.pl,
tel./faks 22 610 11 64

PRENUMERATA:
Małwina Wysocka, prenumerata@cogito.com.pl,
tel. 22 610 11 71

SKLEP INTERNETOWY www.edukram.pl:
Anna Śledzińska, edukram@edukram.pl

WYDAWCA: GRUPA COGITO Sp. z o.o.

PREZES ZARZĄDU: ALINA KUŹMINA

Druk: Opolgraf S.A.

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo do skrótków, adiacji, redagowania nadsyłanych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczanych reklam i ogłoszeń. Wydawca miesięcznika „COGITO” ostrzega, że sprzedaż aktualnych i archiwalnych numerów naszego pisma po cenie niższej lub wyższej niż wydrukowana na okładce jest działaniem bezprawnym, przynoszącym szkodę wydawcy. W związku z tym osoby dokonujące nielegalnej sprzedaży „COGITO” będą pociągane do odpowiedzialności karnej i cywilnej.

16 Zadanie na wrzesień

Nie trzymać się problemów i nie zadręczać się drobiazgami. Co się zmieni, gdy odrobisz tę pracę domową?

18 Kurs szybkiego czytania

Są ludzie, którzy czytają szybko i dla przyjemności, przy okazji zdobywając wiedzę. Tego można się nauczyć.

22 Kto może zostać przewodnikiem górskim?

Opowiada Jakub Radziejowski.

28 Rekrutacja na studia

Sprawdź, które kierunki w tym roku cieszyły się największym zainteresowaniem wśród kandydatów na studia.

Nie przegap!

Numer 10/2019 „Cogito” ukaże się 20 września!

Szukaj w kioskach, salonach prasowych i empikach lub zamów prenumeratę. Szczegóły na str. 66.

30 Studia w znakach kanji

Jeśli chcesz studiować japonistykę, dobrze się przygotuj. Na Uniwersytetach Warszawskim i Jagiellońskim o jeden indeks walczyło 28 kandydatów!

40 Sztuka pod lupą

Jak zinterpretujesz słynny obraz Łempickiej?

42 Lektura dla I klas

„Antyгона” Sofoklesa – według nowej podstawy.

48 Pułapki maturalne

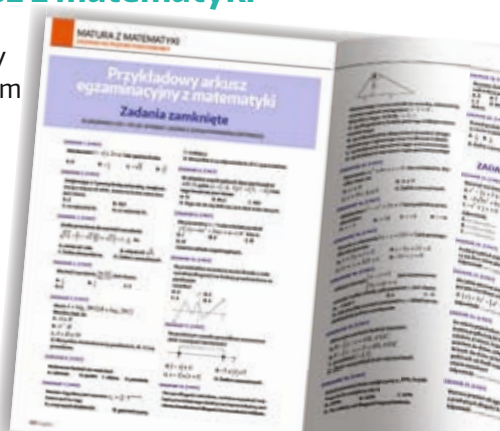
Jak „naprawić” rozprawkę? Ucz się na błędach maturzystów z poprzednich lat...

52 Współczesność na maturze

Wszystko, co powinieneś wiedzieć o poezji Herberta.

60 Arkusz z matematyki

Rozpracowujemy zadania na poziomie podstawowy i rozszerzony.

Twoje newsy

Ale sukces! 4 medale dla polskich uczniów

W 30. Międzynarodowej Olimpiadzie Biologicznej (IBO 2019), która odbyła się w Szegedzie na Węgrzech (14–21 lipca) uczestniczyło 285 uczniów z ponad 70 krajów. Polscy uczniowie przywieźli 4 srebrne medale:

- **Marcin Maniak** (V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie),
- **Mikołaj Skiba** (Liceum Akademickie UMK w Toruniu),
- **Grzegorz Procyk** (Liceum Akademickie UMK w Toruniu),
- **Jakub Kwiatkowski** (Liceum Akademickie UMK w Toruniu).

Międzynarodowa Olimpiada Biologiczna to najważniejsze zawody biologiczne dla uczniów szkół średnich z całego świata. Uczestniczą w niej zwycięzcy krajowych olimpiad biologicznych. Podczas zawodów uczniowie rozwiązywali zadania teoretyczne i praktyczne. W tym roku egzamin teoretyczny składał się z dwóch części, a każda z nich – z 38 zadań.

Egzamin praktyczny to sprawdziany z biochemii, biologii molekularnej, anatomii roślin i zwierząt oraz ekologii, a także bioinformatyki i neurobiologii.

Wyślij fotki na 15. Konkurs Fotograficzny National Geographic

To prestiżowy i ceniony konkurs fotograficzny, na który można wysłać fotografie w pięciu kategoriach tematycznych:

- krajobraz
- zwierzęta
- ludzie
- fotoreportaż (od 5 do 10 zdjęć)
- kategoria specjalna – Hydropolis z trzema tematami: „Ocean życia”, „Miasto i woda” oraz „Człowiek i woda”.

Do zdobycia:

- Grand Prix: aparat fotograficzny Panasonic Lumix DC G9, voucher na fotoksiążkę Cewe o wartości 500 zł.
- W każdej kategorii tematycznej: I miejsce – aparat fotograficzny Panasonic Lumix DMC TZ90, wyróżnienie – voucher na fotoksiążkę Cewe o wartości 200 zł.

Fotki wyślij do 8 września.

Więcej info: www.national-geographic.pl/wkf/

Superkonkurs dla frapujących twórców

VIII Festiwal Filmów Frapujących FRAPA odbędzie się w tym roku w dniach od 18 do 20 października. w Gorzowie Wlkp. Organizatorzy czekają na filmy, które nie pozwolą widzowi przejść obok nich obojętnie.

Z niebanalną historią, stawiającą pytania. Liczy się świeżość, pomysł, zaskoczenie. Filmowe wyzwanie: wyjście poza schemat!

Można zgłaszać filmy fabularne, dokumentalne, animowane. Tematyka dowolna. Obrazy nie mogą trwać dłużej niż 30 minut.

Laureaci otrzymają nagrody pieniężne o łącznej wartości 10 000 zł.

Termin przyjmowania zgłoszeń: 6 września.

Więcej info: www.mosart.pl/wydarzenia/detail,nID,6189

Inspirujące! „Nie ma fal” z Red Voices

Nas zachwyca Chór Red Voices, który działa przy II LO im. Mikołaja Kopernika w Kędzierzynie-Koźlu. ☺ Koniecznie posłuchajcie, jak uczniowie cudnie interpretują „Nie ma fal” Dawida Podsiadły. Słuchając, zarazicie się ich radością do muzyki i pozytywną energią! W chorze śpiewa 28 utalentowanych ludzi z pasją. Jak sami mówią o sobie, są niezwykłą, śpiewającą rodziną. Śpiewają nowe, jak i stare kawałki, często we własnych aranżacjach, ale zawsze przy dyrygenturze niezastąpionego maestro – **Mateusza Gancarczyka**. Zobaczcie ich teledysk, który powstał w Gdyni, Sopocie i Miejskim Ośrodku Kultury w Kędzierzynie-Koźlu:

<https://www.youtube.com/watch?v=G-37tRPxjbME>.

Licealni matematycy z Polski są the best!

Znakomicie spisali się polscy uczniowie na 60. Międzynarodowej Olimpiadzie Matematycznej, która w tym roku odbyła się w dniach 10–22 lipca w Wielkiej Brytanii. Wywalczyli 6 medali – złoty, 3 srebrne i 2 brązowe. Po raz pierwszy od 25 lat reprezentant Polski zdobył maksymalną liczbę punktów, bezbłędnie rozwiązując wszystkie zadania konkursowe. To **Jan Fornal** – maturzysta z **LO im. Jana Pawła II Sióstr Prezentek w Rzeszowie**. Zawodników, którzy bezbłędnie rozwiązyli wszystkie zadania, było tylko sześciu – oprócz Polaka dwóch Chińczyków, dwóch Amerykanów i Koreańczyk. Srebrny medal wywalczyli: **Juliusz Banecki** (Gdańskie Liceum Autonomiczne), **Kamil Galewski** (I LO im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie Trybunalskim) i **Radosław Żak** (V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie). Brązowe medale przypadły **Justynie Jaworskiej** (XIII LO w Szczecinie) i **Tomaszowi Ślusarczykowi** (V LO im. Augusta Witkowskiego w Krakowie). Serdecznie gratulujemy!

REKLAMA

TERMINARZ WYJĄTKOWEJ DZIEWCZYZNY

2019/2020

WYJĄTKOWY TERMINARZ, KTÓRY ZACHĘCA DO ROZWOJU, UCZY I DAJE RADOŚĆ!

CZTERY KOLORY OKŁADKI:

girls
can do
anything

Terminarz zamówisz
w księgarni
internetowej:

www.jednosc.com.pl

320 STRON
W SUPER OKŁADCE

DUŻO MIEJSCA NA NOTATKI, KOLOROWANKI ANTYSTRESOWE, GRY,
CIEKAWY PORADY DOTYCZĄCE ZDROWIA, URODY I DUCHA,
SEKRETY TYLKO DLA DZIEWCZYN! ... I WIELE INNYCH NIESPODZIANEK!

JEDNOŚĆ

Świat można zmieniać w każdym wieku!

Każda dziewczyna może stać się bizneswoman, naukowcem czy politykiem – mówi Zofia Kierner, szesnastolatka, pomysłodawczyni fundacji Girls Future Ready.

Ola Siewko: Zosiu, zostałeś aktywistką w wieku ośmiu lat! Pamiętasz pierwszą akcję?

Zofia Kierner: W dzieciństwie wyjechałam z rodzicami za granicę. Kiedy miałam 8 lat, kilka tygodni spędziłam w polskiej szkole. Chodziłam na zajęcia i to, co mnie najbardziej zaskoczyło, to jakość nauczania języka angielskiego. Dzieci uczyły się z nudnych podręczników, wkuwając zasady gramatyczne, zamiast uczyć się języka mówionego. Wiedziałam, że mnie samej w nauce angielskiego pomogły kolorowe, wesołe i ciekawe książki. Zaczęłam zbierać anglojęzyczne książki i do tej pory przekazałam 20 000 sztuk przedszkolom i szkołom w Polsce. Spotykając się z dziećmi, tłumaczę, dlaczego język angielski jest ważny. Po ośmiu latach projekt z książkami dorósł i zamienił się w fundację Girls Future Ready.

No właśnie, założyłaś własną fundację. Komu będziesz pomagać?

Girls Future Ready Foundation jest organizacją non profit, która pomaga dziewczynom w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej rozwijać umiejętności, dzięki którym osiągną międzynarodowy sukces. Świat się globalizuje, dlatego nacisk kła-

Gdybym patrzyła na swoje projekty i działania z perspektywy reakcji rówieśników,
TO NIE BYŁOBY GIRLS FUTURE READY.

dziemy na znajomość angielskiego, prezentację publiczną i zwiększenie pewności siebie.

Girls Future Ready dedykowane jest dziewczynom w wieku 13–22 lata. Tworzymy społeczność, której celem jest pomaganie sobie nawzajem.

Jak myślisz, dlaczego to młode dziewczyny dziś inicjują ważne akcje, walczą o klimat, prawa? Jesteśmy odważniejsze? Silniejsze?

Tak, jesteśmy odważniejsze i silniejsze! Wiemy, że nie jesteśmy same. Coraz więcej kobiet działa na scenie publicznej, one są naszą inspiracją. Mocniej możemy liczyć na siebie nawzajem – choć w temacie kobiecej lojalności jest ciągle bardzo dużo do zrobienia.

Poza tym jest w nas, młodych ludziach, sporo społecznej wrażliwości. Tak, we care. Patrzymy na świat, myśląc nie tylko o sobie, ale większej perspektywie, środowisku, zdrowym powietrzu czy jedzeniu, prawach i uczuciach innych.

Pamiętasz moment, gdy zrozumiałaś, co chcesz robić w życiu?

Powoli poznaję swoje mocne strony i słabości. Mam 16 lat i eksperymentuję. Pociągają mnie wy-

Dziewczyny z Polski muszą zrozumieć, że nie konkurują z rówieśnikami w kraju, **ALE Z CAŁYM ŚWIATEM, KTÓRY JEST ŚWIADOMY GLOBALNYCH PROCESÓW.**

stąpienia publiczne, debaty, nie boję się wypowiadać swojego zdania. Myślę, że mam „global mindset”, dzięki licznym podróżom znam i rozumiem wiele kultur, mówię w kilku językach. Interesują mnie sprawy społeczne i polityczne. Wybrałam high school o profilu STEM (Science, Technology, Engineering, Math). Wierzę, że w przyszłości w każdym zawodzie potrzebna będzie wiedza technologiczna. Może więc najpierw MIT, a potem prawo na Yale?©

Co było impulsem do działania w imieniu dziewczyn?

Chyba fakt, że sama jestem kobietą. Ja to bardzo często powtarzam: Girls Future Ready nie jest przeciwko nikomu, jesteśmy za edukacją i większą świadomością dziewczyn. Wielu chłopaków nas wspiera. Działając społecznie, trzeba mieć jednak na coś fokus, nie da się pomóc wszystkim.

W jakich sytuacjach sama najbardziej odczuwasz dyskryminację?

Najmniej dyskryminacji odczuwam jako dziewczyna, więcej jako młody człowiek. Uważam, że prawo głosu dla młodych ludzi jest limitowane. Przypięto nam łątkę leniwych i znudzonych. Jest mało wiary w nas, młodych, pomimo że wielu z nas ma ogromny talent i pasję. Najtrudniej przebić się nam przez dorosłych. Rok przekonywałam dyrektora mojej szkoły, żeby zrobić zbórkę używanych (!) angielskich książek do programu Girls English Ready. W tym czasie dorośli z rady rodziców robili zbórkę jedzenia, ubrań, nakrętek... Uważam, że należy inwestować w młodych – jesteśmy inteligentni i zmotywowani. Potrzebujemy jedynie odrobiny waszego wsparcia.